

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

TRACTATUS II.
DE
II. ECCLESIAE PRÆCEPTO.
HOC EST,
DE SUSCIPiendo POENITENTIAE
SACRAMENTO.

IN duas partes dividitur hæc Tractatio. Altera explicat ea, quæ pertinent ad poenitentem, idque fiet à cap. 2. usque ad caput 24. prius enim in cap. primo aliqua pertinentia ad materiam, & formam hujus Sacramenti, præmittere oportebit. Altera explicat ea, quæ pertinent ad Confessarium, id quod fiet à capit. 24. ad finem usque, quo pacto declarata satis superque erunt quatuor partes hujus Sacramenti, nimirum Contritio cordis, Oris confessio, Absolutio, & Satisfactio. Nostris conatibus prosperè aspiret Deus.

CAPUT I.

*Præmittuntur quedam circa
materiam, & formam hujus
Sacramenti.*

I. um omnia Sacramenta consistunt materia, & forma, præstat hoc initio harum cognitionem de Sacramento Poenitentia breviter afferre.

Materia Sacramenti Poenitentia.

2. **D**ico primò, materiam remotam esse peccata ex S. Thoma 3. p.

quest. 84. Non est autem sensus, quasi peccata sint materia ex qua, sed materia, circa quam Sacramentum Poenitentiae veritatur. Nomine autem peccatorum non intelligimus peccatum originale, quod cum non sit nostra voluntate contractum, de eo poenitentiam habere non possumus. Quòd si Sanctus Augustinus libro de vera, & falsa poenitentia cap. 8. ait, nos per totam vitam hujus originalis peccati poenitentiam agere, sumit nomen poenitentia satis amplè, & sensus est (ut habet S. Thom. in 4. dist. 16. q. 1. art. 2. questione, 2.) Nos per totam vitam dolere, quòd in peccato sumus concepti, & nati filij iei &

& quod per totam vitam ob causam originalis peccati innumera mala patiamur.

Nec etiam intelligimus peccata actualia ante Baptismum commissa, ut non intelligit Tridentinum *sess. 14. à cap. 1.* Ratio autem est, quia hæc admittuntur (unt ab ijs, qui extra Ecclesiam sunt; quare Ecclesie iudicio non subdantur; erunt ergo materia Sacramenti Pœnitentiæ peccata commissa post Baptismum.

3. Quæres, peccatum, quod forte committit quis in ipso Baptismo, ut si quis adultus accedat ad illum sine ullo dolore de peccatis actualibus antea commissis, vel cum voluntate admittendi aliquod peccatum mortale, quo pacto is dicitur à Theologis accedere ad Baptismum cum fictione, tale, inquam, peccatum estne materia Sacramenti Pœnitentiæ?

4. Respondeo, esse materiam huius Sacramenti, atque adeò oportere, illud ad Confessionem deferre. Ratio est, quia huiusmodi peccatum completur ex eo, quod suscipitur Baptismus sine dolore, vel cum animo peccandi; Ergo prius intelligitur susceptus Baptismus, & deinde completum peccatum fictionis; ergo erit peccatum commissum post Baptismum, atque adeò materia necessaria confessionis, & practice quidem, hoc pro certo tenendum est, quia practice, ut notat de Lugo de Pœnitentiâ *disp. 26. n. 2.* nemo scire potest suam peccatum durasse solum toto tempore antecedenti, & non fuisse continuatum post Baptismum. Legantur

Suarez, & Valquez citati ab eodem de Lugo ibidem.

5. Dico secundò, peccata venialia esse quidem materiam idoneam, & sufficientem huius Sacramenti, non tamen necessariam, cum ea alijs etiam modis remitti possint ex Trid. *sess. 14. cap. 5.*

6. Eodem modo peccata, à quibus semel quis legitime est absolutus, sunt materia sufficiens, non autem necessaria. Suarez *disput. 18. de Pœnitentiâ sect. 1.* alijque passim: quod si dicas, formam huius Sacramenti, quam mox afferemus, in hoc casu fore falsam, cum non inveniatur peccata, à quibus Pœnitens per illam absolvatur, quandoquidem ab illis jam fuit in alia confessione absolutus; Respondeo, nequaquam fore falsam, siquidem sensus formæ est: Confero tibi per absolutionem gratiam sacramentalem, quæ ordinatur ex se, & vi sua, (si ab indispositione subjecti non impediatur) ad peccata remittenda, & consequenter, quæ peccata omnia deleverunt, si ea haberes.

7. Dico tertio, materiam proximam huius Sacramenti non esse solam oris confessionem, ut Durandus, & Gabriel dixerunt; sed esse tres actus pœnitentiæ, hoc est, actum contritionis, seu doloris; actum Confessionis, actum satisfactionis. Suarez *loco cit. sect. 3. cum S. Thom.* alijsque; & actus quidem doloris fit sensibilis (ut requiritur ab omni Sacramento) per ipsam oris Confessionem; satisfactio autem est pars, non quidem essentialis, sed integralis, verum hæc latius Theologi,

& videri potest Bellarminus lib. 7. de
pœnit. c. 12. alijque.

Forma Sacramenti Pœnitentiae.

8. **E**st absolutio, quæ ex communi
Ecclesiæ consuetudine sic utitur.

*Dominus noster JESUS Christus te
absolvat. Et ego auctoritate ipsius,
mibi licet indigno commissæ, absolvo te,
in primis ab omni vinculo excommuni-
cationis, suspensionis, & interdicti, in
quantum possum, & indiges; deinde
ego te absolvo à peccatis tuis in NOMI-
NE PATRIS, ET FILII, ET
SPIRITUS SANCTI, Amen.*

*Passio Domini Nostri JESU Christi,
& merita Beatissimæ MARIÆ semper
Virginis, & omnium Sanctorum, &
quidquid boni feceris, & mali sustine-
ris, sit tibi in remissionem peccatorum,
in augmentum gratiæ, & præmium vitæ
æternæ, Amen.*

Aliqui etiã præmittunt illam præ-
cationem, *Misereatur tui omnipotens
DEUS, & dimissis peccatis tuis, perdis-
cat te in vitam æternam, Amen.*

Sicuti alij omitunt illa verba (*mibi
licet indigno commissæ*). Illud item ver-
bum (*suspensionis*) apponi non de-
bet, quando absolvitur Laicus, de quâ
re vide Cajetanum *v. Absolvo*.

9. Notat autem S. v. absolutio n. l. in
brevibus Confessionibus, ut illo-
runt, qui sæpè contentur, satis esse
dicere solum: *Ego te absolvo à pecca-
tis tuis in NOMINE PATRIS, ET
FILII, ET SPIRITUS SANCTI,
Amen.*

Idem esto in necessitate urgente,
mortis periculo, immò etiã in lon-
gioribus Confessionibus, quando multi
adsunt pœnitentes, quo scilicet ea brevitate
longius tempus suppetat Confessi-
onem appetentibus.

10. Hæc est communis praxis.
Verùm si inquiramus, quænam verba
sint omninò necessaria ad essentiam ab-
solutionis? Dico esse hæc, *absolvo te*,
ita Valentia, Suarez, Navarrus, alijque
suis in locis, & favet Concilium Flo-
rentinum in decreto Eugenij, & Tri-
dentinum *sess. 24. cap. 3.* quatenus di-
cunt formam esse hanc: *ego te absolvo*,
& ratio est, quia hæc duo verba satis
significant id, quod per hoc Sacramen-
tum efficitur. Nam sicuti particula
(*ego*) sufficienter includitur, seu ex-
plicatur in verbo, *Absolvo*, quod est
primæ personæ; sic particula (*à pec-
catis*) in eodem verbo includitur, &
explicatur; absolvi enim dicitur, quod
est vinculis ligatum, quæ vincula, quòd
sint peccata, satis determinatè explica-
tur ex eo, quòd peccata pœnitens sit
confessus.

11. Duo hic nota; Alterum, dum
prædicta Concilia dicunt, formam hu-
jus Sacramenti esse, *ego te absolvo*, non
ideò id dicunt, quia illud (*ego*) sit
de essentia, expressè prolatum; sed
quia voluerunt illud exprimerè, quod
in usu Ecclesiæ Latinæ usurpatur.

12. Alterum, invocatio Sanctissi-
mæ Trinitatis, licet in Sacramento Ba-
ptismi, & Confirmationis pertineat ad
eorum substantiam; non tamen perti-
net in Sacramento hoc Pœnitentiæ;
Ratio est ipsa Christi Domini institu-
tio;

dio; Et merito quia in Baptismo fit professio fidei, & in Confirmatione datur robur ad eandem fidem publicè confitendam; quare congruum fuit, ut in illarum collatione fieret mentio præcipui mysterij fidei, quæ congruentia non apparet in Sacramento Pœnitentiæ. Inmò cum hoc Sacramentum sit institutum ad modum judicij, & prolationis sententiæ, in quibus non solet apponi ejusmodi invocatio; merito in illo non apponitur, nisi ex congruitate. Peccaret tamen venialiter, qui extra necessitatem invocationem prædictam omitteret, quia ageret contra usum communem Ecclesiæ, quamvis non in re gravi.

13. Addamus & alia duo; Primum, in casu necessitatis, qualis esset V. G. in naufragio, quando plures peterent absolutionem, & ob temporis angustiam non possent absolvi separatim, absolvi sic poterunt. *Ego vos absolvo, &c.*

14. Secundum, non est necesse proferre illud (*ab omnibus*) quia jam unum mortale non absolvitur sine alio, saltem indirectè remisso; & Rituale Romanum in forma absolutionis hanc vocem non habet, ut nec Tridentinum modò allatum.

15. Ab his, quæ hæctenus dicta sunt, dissentiant nonnulli; quæ dissentio, cum sit Theologica, videatur apud de Lugo *disput. 13. de Pœnitentiâ n. 60. & deinceps.*

Mutare verba Absolutionis.

16. **D**ubitabis primò: An valeat absolutio, si fiat mutatio in

verbis? Rursus, an ea mutare liceat?

Respondeo ad primum, si remaneat idem sensus, sanè valebit, ut si Sacerdos dicat.

Absolutionis Sacramentum tibi confero, vel do; condono tibi peccata tua; absolvo Excellentiam vestram vel Dominationem tuam, &c. Relaxo, libero te à peccatis tuis; Remitto tibi peccata tua.

Notat autem hîc Suarez, & Valentia melius dici (*absolvo te*) quam (*remitto tibi*) quia in verbo, *absolvo*, magis explicitè actus judicij significatur.

Præterea, si detur absolutio sub imperativo modo, vel indicativo passivo, valebit etiam absolutio, si Sacerdos dicat:

Absolvere, penultima correpta; Absolvaris: absolutus esto. Remittuntur à me tibi peccata tua, Ita de Lugo de Pœnitentiâ loc. cit.

17. Denique Scotus in 4. dist. 54. ait, valere absolutionem, si Sacerdos proferat aliquo modo ex sequentibus, cum tamen non valere dicat Sotus in 4. dist. eadem q. 1.

Jubeo, te absolvi; Placet mihi, te absolvi; mando, præcipio, volo te absolvi. Profectò saltem dubiz erunt ejusmodi formulæ.

18. Contra verò, absolutio certò non valebit, si detur sub verbis operativi modi, vel sub verbis denegatorijs, sic.

Utinam absolvat te DEUS à peccatis tuis? Absolutionem peccatorum tribuat tibi DEUS. Oro DEUM, ut te absolvat.

San-

mutat in biuibus:

AMBRIN

in

decc: præcept

de

E II

306:

Sanctus Thomas *opuscul. 22 c. 1. art. 2.* ait contrariam opinionem esse præsumptuolam, & errori proximam; Et merito, quia *Joann. 10.* Christus dat Sacerdotibus absolute potestatem absolvendi, dicens: *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis;* instituit enim hoc Sacramentum per modum iudicij, in quo sententia non fertur, deprecando: non sic in Sacramento extremæ unctionis, quia hoc institutum est sub verbis deprecatorijs *Jacobi 5.* ubi dicitur, *Inducant Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, &c.*

19. Jam verò, quoad licitum usum dico, semper graviter peccari, si ita mutetur forma, ut invalidum reddatur Sacramentum, vel reddatur dubium, quia tunc peccatur contra reverentiam Sacramenti, illud irritum reddendo, & contra pœnitentem, de gratia Sacramenti illum defraudando. Quando autem ita mutatur, ut non reddatur invalidum, peccabitur ex eo capite, quia receditur ab usu, & praxi Ecclesie in re gravi; nisi fortè tam modica esset mutatio, & parum pro nihilo reputaretur, veluti esset omittere illud (*Ego.*)

Absolvere sub conditione.

20. **D**ubitabis secundò. An absolutio possit sub conditione conferri?

Respondeo, & dico primò. Absolutionem datam sub quacunque conditione in futurum pendente, non valere: ut si Sacerdos dicat: *Absolvo te, si sacram imaginem Drepanicam Virginis in visceris, vel si furto ablata restitueris, vel si tunc superior ratam habue-*

rit hanc absolutionem; ita Cajetanus, v. *absolvo,* & passim Theologi. Ratio est, quia Sacramenta non differunt effectus suos in futurum, sed statim illos conferunt; siquidem ex institutione Christi, statim ac Sacramentum existit, gratiam parit, ut latius explicant Theologi; multo magis id dicendum est in Sacramento Pœnitentiæ, in quo semper esset periculum illud frustrandi, si adveniente conditione, Pœnitens inveniretur indispositus ad gratiam consequendam.

21. Dico secundo, valere absolutionem datam sub conditione de re præterita, vel de re præterita, quæ supponatur jam antea præexistisse; ut si Sacerdos dicat: *Absolvo te, si tuorum peccatorum dolorem habes, vel habuisti; si animum habes restituendi, vel restituisti,* immo etiam si per magnam imprudentiam dicat: *Ego te absolvo, si hoc mane ortus est sol.* Ratio est, quia sic certum efficitur Sacramentum; verum valdè notandum est, Sacerdotem nunquam debere sic absolvere; sed prius interroget pœnitentem, an dolorem habuerit, vel habeat? An restituere velit? &c. Postea absolute absolvat, sic enim requirit forma Iudicij, ad cuius normam institutum est hoc Sacramentum, Cajetanus *ibid.*

22. Dico tertio, licitè conferri absolutionem sub conditione in sequentibus casibus.

Primo. Quando Sacerdos dubitat, an is, cuius confessionem audit, sit rationis compos, ut si audiat Confessionem pueri, vel semitæui: potest enim tunc dicere: *te absolvo, &c.* si usum

rationis habes, ita Medina de instruct. Sacerdotum lib. 2. cap. 12. ubi notat hujusmodi conditiones meliùs esse mente adijcere, quàm voce proferre.

23. Secundò, licita etiam erit absolutio, quando, omnibus expensis, dubitat Sacerdos, an sint peccata ea, quæ pœnitens confessus est; potest enim dicere *absolvo te &c. si ea qua audivi, sunt peccata Medina ibidem.*

Hic siste, lector, & habe hujus rei distinctiorem notitiam: Doctores nonnulli cum Suarez d. 28. de Pœnit. sect. 1. n. 13. advertunt, si quis ad Confessionem affert sola peccata dubia, debere eum moveri, ut addat aliquod peccatum certum aliàs confessum, ut nimirum certa conferatur absolutio: quòd si certum inveniri nequeat, tunc absolvi poterit sub conditione, modo dicto; si tamen prudenter judicet Confessarius, ita consuli saluti Pœnitentis.

Universaliùs autem, & expediitiùs sic habet Merolla som. 1. d. 3. n. 259. *Quamvis optimum Consilium sit, si confitens materiam dubiam; adjungat, aliquod certum, aliàs confessum; tamen consilium id est, nec videtur præceptum: quia præcepta non sunt facile multiplicanda sine cogente fundamento; nullibi enim tale præceptum invenitur impositum, neque injuria sit Sacramento, quia verè non exponitur periculo irritationis: non enim forma absolutionis tunc cadit supra materiam non sufficientem, sed tantùm conditionali er, si adest materia: conditio autem nihil ponit in esse; Adde quòd teneretur quis pluries idem peccatum confiteri, quòd nullo jure prohibetur.* Hæc Merolla.

Tambur. de Præcept. Eccles.

24. Tertio; licita etiam erit absolutio sub conditione, quando Confessor audivit jam Confessionem, & dubitat, propter aliquam animi v.g. distractionem, an absolutionem contulerit pœnitenti. Tunc enim potest dicere: *Ego absolvo te, &c. mente intelligendo, si te prius non absolvi.* Cajetanus loc. cit.

25. Quarto; licita etiam erit absolutio sub conditione, in mente, ut dictum est, retenta, in casu proximè morituri, qui sit ratione destitutus, nempe sic dicendo: *Ego te absolvo, &c. si es bene dispositus.*

Id quòd distinctiùs explicabimus infra cum de communione cap. 7. n. 20. &c. 16. n. 13.

Forma absolutionis ab excommunicatione.

26. **D**ubitabis tertio per hanc occasionem, quibusnam verbis conferenda sit excommunicationis absolutio pro foro conscientie, quam scimus semper necessariò dandam esse ante absolutionem à peccatis? ut habes apud Suarium de censuris disp. 10. sect. 3. n. 19.

Respondeo, Absolutio à peccatis, quia est pars Sacramenti, non potest mutari ab ea, quam nuper attulimus, cum sit instituta à Christo Domino; absolutio autem ab excommunicatione, & cæteris censuris (quia non sunt peccata, sed pœnæ peccatis impositæ) potest conferri quibuscumque verbis, per quæ absolvens explicet, se velle tollere excommunicationem.

H

27. Con-

manet in bibliot.

TAMBURINI

in

de

de

III

306

27. Consueta tamen forma pro foro conscientiae (nam pro foro externo, lege Bonacinam *disp. 1. de cens. quest. 3 p. ult.*) est huiusmodi.

Ego te absolvo à vinculo excommunicationis, quam propter hanc, vel illam causam, v. g. ob percussione[m] Clerici incurristi, seque restituo Sacramentis Ecclesiae, & communicationi fidelium; deinde te absolvo à peccatis, &c.

Hac tamen expressio causae certè omninò necessaria non est, quare in rigore satis erit dicere: *Ego te absolvo ab excommunicatione, quam incurristi; seu quam habes, deinde te absolvo à peccatis, &c.*

28. Notat item Avila *p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 3.* in foro Sacramenti poenitentiae non esse regulariter omittendam formulam illam universalem, modò *n. 8.* dictam: *Absolvo te ab omni vinculo excommunicationis suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges, &c.* non esse, inquam, omittendam, etiamsi poenitens nullam censuram fateatur à se contractam, fortassè enim poenitens laborat aliqua censura, cujus oblitus est, & cujus Confessor habet potestatem absolvendi.

29. Propter imminentem mortem excommunicati, qui petit absolutionem excommunicationis cum debita dispositione, ut semper supponendum est, & cum satisfactione partis, si quae sit necessaria, satis erit breviter dicere: *Absolvite à censuris, & à peccatis in Nomine Patris, &c.* Pro dicta satisfactione videri potest de Lugo *disp. 16. de Poenit. à n. 625.*

30. Quid, si quis in dicto, vel simili casu solùm sic proferat, *Absolvo te à peccatis tuis*, remanebit ne poenitens absolutus ab excommunicatione, qua laborat?

31. Respondeo. Licet is peccaret graviter, si scienter (nam bona fides excusaret à peccato) sic proferret, intendendo priùs absolvere à peccatis, & deinde ab excommunicatione, nam ligato excommunicationis vinculo conferretur peccatorum absolutio, quod graviter prohibetur, ut modo innuimus *num. 26.* quia Ecclesia repellit excommunicatum à participatione Sacramentorum; unde debet Confessarius prius curare, ut poenitens sit ab excommunicatione liber, & deinde absolutionem peccatorum impertiri, tamen validè, in probabilissima opinione, & excommunicationem, & peccata absolveret (posito quòd potestate absolvendi ab utrisque polleat) illud enim *absolvo* potest significare absolutionem tum à peccatis, tum à poenis propter peccata contractis semper nihilominus tutius est exprimere sic expressè: *Absolvo te ab excommunicatione* (intellige, quam absolvere potes) *& à peccatis tuis, &c.*

lege Suarez de Censur. *disp. citat.*

sect. 2. & Dianam p. 3.

tract. 9. resol. 31.

